

MARC DE REFERÈNCIA DEL BAM CULTURA VIVA

Des de la comissió “de les preguntes” del BAM Cultura Viva, i recollint inquietuds expressades per membres de la comissió i altres persones participants als col·lectius que gestionen el festival, hem elaborat, durant el 2019, un esborrany que recull les idees que guien el festival, per a que sigui una eina útil per la seva gestió.

Ho hem pensat entenent que aquest marc de referència no té perquè ser una eina rígida, però tenint en compte que en el col·lectiu hi ha gent molt diferent que necessitem un mínim llenguatge comú, que el marc pot ser útil per a relacionar-nos amb altres persones que hi vulguin participar i que, en general pot ser un bon recurs per a la comunicació.

En la seva redacció provisional ens hem proposat buscar el millor equilibri possible entre el que diem i el que ja estem fent. Tenint en compte que anem per la tercera edició del BAM CV, hi ha prou elements per a mesurar el vincle entre idees i paraules, i distingir allò que expressa desitjos i voluntat de futur d'allò que ja té expressió en les nostres pràctiques.

Tal com ho hem previst, aquest document s'hauria de poder debatre en el col·lectiu per a polir el seu contingut i, sobretot, per a constatar que entenem el mateix sobre el que es diu, abans de tenir una utilitat pública.

1.- Un festival públic que aposta per la gestió comunitària.

El BAM Cultura Viva és una programació musical dins les festes de La Mercè, impulsada des del programa Cultura Viva de l'Ajuntament de Barcelona, que aposta per avançar en la gestió comunitària de l'esdeveniment. És a dir, una proposta pública d'àmbit ciutat que assaja noves formes de gestionar col·lectivament.

Això es reflecteix, per exemple, en l'estructura des d'on es formulen algunes de les seves decisions, una **assemblea** en la que estan implicats diversos col·lectius i individus que hi intervenen des de formes de relació ben diverses; es plasma en l'**execució pràctica, distribuïda** entre organitzacions sensibles a la relació amb la comunitat; i es reflecteix en l'esforç de **transparència interna i cap enfora** sobre les decisions que s'adopten.

Ahora es reconeix aquesta relació com problemàtica i poc estructurada, i s'identifiquen reptes pendents en múltiples direccions:

- Formalitzar més aquesta estructura ara informal, i la seva relació amb la institució.
- Incrementar les pràctiques de construcció col·lectiva en les àrees compartides.
- Treballar en l'apropament entre les lògiques de l'economia social i solidària i la gestió comunitària.
- Tendir a integrar o compartir aquells camps de gestió no compartits, en mans de la institució, en el col·lectiu impulsor.
- Ampliar la comunitat implicada.

2.- El BAM CV aposta per l'Economia Social i Solidària com entorn organitzatiu i posicionament econòmic des del que desenvolupar-se.

Això vol dir que la institució i els col·lectius que fins ara hi hem estat implicats entenem que en l'ESS, en el marc econòmic que proposa i en les organitzacions que ja estan treballant amb els seus principis, hi ha una via interessant per a experimentar i plantejar una alternativa necessària als models de festival dominants.

En el pla organitzatiu i de concepció del festival això és una realitat des del seu inici, quan els primers col·lectius que es van convocar per donar forma a la proposta ja van ser organitzacions relacionades amb l'ESS i el primer disseny de la proposta ja es va plantejar com quelcom que havia de poder funcionar amb serveis centrats en una economia igualitària, allunyada del lucre i centrada en el benefici comú.

En l'economia interna del festival també s'ha buscat aplicar els principis de l'ESS i un tractament econòmic equilibrat entre totes les persones, com per exemple en la remuneració dels artistes, a partir de criteris igualitaris -sense greuges comparatius provocats per una suposada programació en termes de caps de cartell i apostes de segon nivell-, i en la pròpia remuneració de les persones participants en l'organització.

Reptes pendents:

- Consolidar aquesta orientació en el marc contractual de l'administració.
- Trobar fórmules i equilibris en el marc organitzatiu que no facin que el tractament econòmic en combinació amb la lògica limitació pressupostària tanqui les possibilitats de participació de més persones i col·lectius.

3.- Un festival que aposta per una organització assembleària, complexa i oberta oberta.

Una proposta que vol ser innovadora en el marc dels festivals i el context barceloní, i respondre als reptes exposats -trobar una articulació a allò públic, a les dinàmiques de l'ESS i a allò comunitari al mateix temps- necessita trobar les seves pròpies formes de governança, i així ens ho plantegem.

Al BAM CV hem optat per una assemblea, que es troba en plenaris, per unes comissions de treball que desborden el marc d'allò productiu, per una aposta per l'ESS en les contractacions, per la remuneració de les col·laboracions, per una convocatòria oberta per garantir l'accés de qualsevol artista, per un encàrrec de coordinació de tot el procés, elements que es troben i han de trobar articulació amb aquells que són directament estructurats des de l'organització municipal: la coordinació de Cultura Viva, els organismes de gestió pressupostària, la coordinació de les Festes de La Mercè...

Tot plegat ens situa en un complex marc de qüestions a desenvolupar, una bona part de les quals han de ser resoltes pels propis col·lectius implicats.

Aquest punt és un repte tot ell, però aquí van algunes qüestions pendents de resoldre:

- L'articulació entre el criteri de remuneració de les participacions i el criteri d'obertura de la comunitat del festival, que ara es viuen com a contradiccions.
- L'articulació entre la integració d'empreses relacionades amb l'ESS i la voluntat general d'obertura de la governança a altres menes de col·lectius i persones a títol individual.
- També es podria millorar la transparència d'informació sobre els criteris –en aquest cas, en termes econòmics, però també en d'altres- que es tenen en compte en la participació en l'organització del festival.

4.- Un festival que aposta per una altra forma de relacionar-se amb els artistes

El BAM Cultura Viva busca generar noves formes de relació entre els artistes i el festival, en tres eixos fonamentals: d'una banda, l'experimentació creativa, de l'altra, l'experimentació amb el públic, i finalment en la integració organitzativa. Això no es redueix als protocols de relació contractual de la institució amb les i els músics, sinó que passa per habilitar un espai per a que les artistes puguin anar més enllà dels marcs d'actuació habituals.

En aquests diversos sentits, en les dues edicions transcorregudes hi ha hagut algunes experiències, com la realització d'una paella amb improvisacions musicals, les experimentacions entre diversos grups presentades per alguns artistes a la convocatòria, algunes actuacions fora d'escenari o la implicació d'artistes que un any han actuat, participant en la programació en els següents.

Reptes pendents:

- Manca una conversa profunda interna sobre la mena de vincles que volem establir amb els artistes.
- Entenem com a repte significatiu poder enfortir temps i espais que creïn ocasions per a que aquestes experimentacions tinguin lloc, ja sigui per a que els i les artistes puguin compartir el seu procés participatiu amb el el públic, enfortir vincles entre artistes, amb el lloc, el festival per a fer possible que les propostes presentades a la convocatòria tinguin lloc i donin ocasió a altres encontres inesperats. Es tracta doncs no només de programar un festival sinó de fer del procés una experiència d'aprenentatge col·lectiu.
- La implicació d'artistes en el procés organitzatiu.

5.- Un festival que aposta per una altra forma de relacionar-se amb l'entorn

El BAM-CV ha optat per explorar les possibilitats que s'obren en la relació entre esdeveniments d'escala de ciutat amb els territoris que els acullen, buscant una relació no invasiva i aprofitant les potencialitats d'una bona integració.

Des del primer moment, el BAM-CV es pensa a si mateix com un festival que vol evitar l'esquema d'altres d'ignorar l'entorn humà i urbanístic en el que s'insereixen. Això afecta a la relació amb l'entorn arquitectònic en el que s'insereix -carregat de possibilitats-, a la

relació amb el centre cultural, a la relació amb l'Ateneu l'Harmonia, a la relació amb el barri de Sant Andreu...

Fins al moment s'ha treballat la relació amb el teixit associatiu de Sant Andreu a partir de la incorporació de l'Ateneu Harmonia (gestionada per la Federació d'entitats de Sant Andreu) al grup motor del BAM-CV, i per la orientació d'algunes activitats, tenint en compte l'entorn immediat.

Reptes pendents:

- Amb l'objectiu d'aprofundir en les relacions del BAM-CV amb l'ecosistema del recinte FiC i amb la xarxa d'equipaments i espais culturals del districte, s'incorpora L'Ordit, programa de cultura i territori de FiC, a fi d'explorar des de les pràctiques culturals què significa cohabitar en un espai com Fabra i Coats.
- L'obertura a una major extensió de l'intercanvi amb persones de l'entorn immediat -no només a nivell representatiu- en tots els processos del festival.
- Ampliar les col·laboracions amb la gent que es belluga a l'Harmonia i la pròpia comunitat de gent que utilitza el recinte.

6.- Un festival que aposta per l'experimentació

En la concreció de tots els punts anteriors, reconeixem el BAM CV com una proposta amb voluntat experimental on allò que cal fer no està prefigurat ni es pot assumir del tot copiant altres experiències, sinó que hi ha una recerca i aprenentatge compartit per a resoldre-ho.

Això és així en l'àmbit organitzatiu, en el paper de l'administració, en la relació amb els artistes, en l'economia...

Pensem que aquest caire obert i experimental, sense donar automàticament per bons els esquemes d'actuació coneguts sobre com cal fer les coses, tant en l'àmbit musical com en el de l'administració pública, és quelcom a cuidar i preservar.